

conduct successful negotiations; create presentations of a project, a product, a product specifically for the specifics of thinking and perception of the customer; to organize panel discussions, plenary sessions, thematic sessions, round tables, exhibitions, show-shows; to provide electronic support for the forum (creation of Internet resources, registration forms), etc. In addition, communication with leading leadership specialists creates the unique atmosphere of leadership that directly contributes to the formation of leaders capable of predicting and responding adequately to changes that indicate both the economic and social challenges of the new time, take responsibility for their implementation, share authorities and delegate power-oriented, co-opted.

Originality. University-based business forums are a step towards the emergence of new generation universities – innovative universities that can provide training for professionals and teams capable of designing new activities and ensuring the transformation of existing corporations, industries and territories in line with the challenges of the time. Today, as you can see (analysis of official websites of universities), business forums are a common practice in the educational activities of universities. One of these business forums, which was organized and conducted on the basis of the University of Ukoopspilks "Poltava University of Economics and Trade", was the International Business Forum "The Territory of Success. Business and Education: Strategic Partnership", which was the result of close cooperation of the scientific and pedagogical staff and administration of the University with business representatives (October 6, 2016).

Conclusion. Considering the business forum as a form of organization of training for future bachelors in management aimed at forming their leadership competence, the author proposes to focus on the following components:

Information component – studying the theoretical foundations of a wide range of disciplines in a professionally-oriented cycle (students receive relevant practical

information, visiting "territories of success", panel discussions, round tables, etc.);

Practical-oriented component - activation of educational and cognitive activity of students on the implementation of tasks from educational practices, term papers, projects (use of the information for practical purposes);

Interactive component - a unique opportunity for future bachelors in management of communication with business representatives, leaders-leaders (dating, communication, conversation, storytelling, question-answer), etc.;

Leadership-management component - students learn to manage their own learning, life, achieve success in the future profession, gain knowledge about leaders, develop leadership skills, learn leadership skills (forming leadership competencies);

Organizational component - students learn to organize and conduct similar events (panel discussions, plenary sessions, thematic sessions, round tables, exhibitions, show-shows, etc.);

Computer-oriented component - students learn to provide electronic support for the forum (creation of Internet resources, websites, content filling websites, development of registration forms, electronic information materials, banners, booklets, etc.).

The author proposes the Program of the International Business Forum "The Territory of Success. Business and Education: Strategic Partnership". Visit of business forums in the further professional activity of modern managers creates conditions for constant self-improvement, professional development, development of leadership competence and a guarantee of the possibility of continuous professional training throughout their lives.

Keywords: competence, leadership competence, manager, bachelor, university, leader, business forum.

Одержано редакцією 23.09.2018
Прийнято до публікації 01.10.2018

DOI 10.31651/2524-2660-2018-14-66-72
ORCID 0000-0001-6814-4666

ПЛИСКО Валерій Іванович,

доктор педагогічних наук, професор,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
e-mail: pliskoej@ukr.net

ORCID 0000-0002-0170-2616

БОНДАРЕНКО Валентин Володимирович,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Національна академія внутрішніх справ
e-mail: guryavvb@ukr.net

УДК 377.36.091.3:351.74

ВПЛИВ СИСТЕМИ ПОЕТАПНОЇ ПІДГОТОВКИ НА РОЗВИТОК КОГНІТИВНОГО КРИТЕРІЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

У статті висвітлено експериментальну перевірку впливу запропонованих новацій системи поетапної підготовки на динаміку показників когнітивного критерію професійної готовності майбутніх працівників патрульної поліції. У експерименті брали участь слухачі курсу первинної професійної підготовки поліцейських Національної академії внутрішніх справ (n=61). Слухачі КГ (n=30) навчалися за чинною професійною програмою, ЕГ (n=31) – відповідно до розробленої системи поетапної підготовки, що реалізовувалася завдяки цілеспрямованому ро-

звиткові професійно важливих якостей; застосуванню ситуаційних завдань під час опанування тактичної і вогневої підготовки; використанню варіативних ситуаційних задач під час проходження рольових ігор (сценаріїв).

Математичне опрацювання результатів тестування слухачів ЕГ на формуальному етапі педагогічного експерименту засвідчило достовірне підвищення більшості досліджуваних показників (p<0,05). Такі результати дають підстави стверджувати про позитивний вплив запропонованих новацій на розвиток показників

когнітивного критерію професійної готовності майбутніх поліцейських.

Ключові слова: когнітивний критерій; професійна готовність; професійна підготовка; патрульна поліція.

Постановка проблеми. Правоохоронна діяльність, як і будь-який інший вид трудової діяльності людини, передбачає оволодіння певними теоретичними і прикладними основами, необхідними для її успішного здійснення. Наукове їх обґрунтування вимагає цілеспрямованого вивчення специфіки діяльності підрозділів патрульної поліції, визначення змісту, структури, а також вимог, які висуваються до працівників. Подібний підхід дозволяє чітко окреслити як сферу професійної діяльності правоохоронця, так і обсяг службової інформації, засвоєння якої потрібне для ефективного виконання службових завдань.

Необхідні професійно-теоретичні знання майбутні працівники патрульної поліції здобувають під час навчання на курсах первинної професійної підготовки поліцейських [1, с. 16], а в подальшому поглиблюють під час професійної діяльності та навчальних занять у системі службової підготовки [2, с. 4]. Розширення функцій патрульної поліції, значна кількість службових завдань, підвищені вимоги до якісного їх виконання при чіткому дотриманні законності і повазі прав громадян підвищують роль професійних знань.

Аналіз службових ситуацій, що виникали під час професійної діяльності працівників патрульної поліції свідчить про низьку ефективність застосування набутих знань [3, с. 25]. В складних ситуаціях дії поліцейських мали ситуативний характер, визначалися емоційним станом, зовнішніми обставинами й будувалися на підґрунті життєвого і професійного досвіду [4, с. 219; 5, с. 24]. Значна частина професійно-теоретичних знань, якими озброюють майбутніх працівників патрульної поліції виявляються недоступними під час виникнення ситуації, пов'язаних із їх миттєвим застосуванням. Тобто існуюча система професійної підготовки не сприяє стійкому формуванню умінь використання набутих знань на практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив наявність значної

кількості наукових праць присвячених вивченню способів підвищення ефективності засвоєння професійних знань майбутніми фахівцями та можливостей формування на їх основі практичних умінь і навичок (І. А. Акуленко, С. П. Архіпова, С. В. Гаркуша, К. М. Гнезділова, С. С. Данилюк, С. О. Жила, Є. В. Кулик, Є. О. Лопатко, М. О. Носко, Л. З. Пакушина, В. І. Пліско, О. К. Проніков, В. М. Синьов, О. М. Тогочинський, В. П. Шпак, Г. Х. Яворська та ін.).

За визначенням Г. Х. Яворської, професійні знання – це професійно важлива інформація, що стала надбанням свідомості фахівця. Володіючи знаннями, фахівець планує вирішення поставлених завдань, обмірковує способи здійснення службових функцій, вивчає проблеми, що виникли, намічає цілі і способи їх вирішення, готує рішення, вибирає способи дій, контролює й оцінює свою поведінку. Чим глибше й ґрунтовніше він розуміє все це, тим вище його професіоналізм та ефективніша службова діяльність [6]. Знання є головною складовою в структурі професійної готовності майбутнього правоохоронця [7, с. 102]. Саме з достатнім обсягом доступних суб'єктові професійних знань, можливістю їхнього засвоєння, опрацювання та розширення співвідноситься стан і рівень розвитку готовності до діяльності. Знання є операційною складовою готовності та залежать від професійних функцій спеціаліста [8].

Численними науковими працями доведено, що ефективність засвоєння професійних знань буде найвищою за умови тісного поєднання теоретичної підготовки та практики [9; 10]. За свідченнями науковців освітній процес повинен мати чітку професійну спрямованість і сприяти актуалізації важливих для майбутніх фахівців професійних мотивів. Тобто система професійного навчання працівників патрульної поліції повинна ефективно поєднувати теоретичне та практичне навчання й сприяти формуванню умінь діяти в складних умовах не за стереотипом, а відповідно до ситуації, що складається та рівня небезпеки [7; 11]. Як відзначає І. М. Козловська, застосування знань у нестандартних ситуаціях – це не особливе, відокремлене

від знання уміння, воно виявляється в умінні розкривати його за допомогою вже засвоєних дій, але за новим алгоритмом їх побудови [12, с. 141].

Практична спрямованість освітнього процесу на курсах первинної професійної підготовки поліцейських досягається шляхом вирішення ситуаційних задач під час відпрацювання здобутих практичних навичок патрульного поліцейського (проходження сценаріїв). При виконанні ситуаційних задач слухачі занурюються в умови максимально наближені до реальної професійної діяльності [10, с. 99]. Підбір і розроблення ситуаційних задач, що максимально відповідають особливостям службової діяльності сприятиме ефективнішому формуванню умінь та професійно важливих якостей майбутніх правоохоронців.

Ґрунтовний аналіз спеціальної літератури [3; 5; 6; 8; 13; 14] дає підстави трактувати поняття «професійна підготовка майбутніх працівників патрульної поліції» як цілеспрямований і системний процес набуття слухачами професійно-теоретичних знань, формування професійно-практичних умінь і навичок, розвиток сукупності професійно важливих якостей, визначених специфікою правоохоронної діяльності й подальше їх оновлення і вдосконалення у процесі службової діяльності та занять у системі службової підготовки поліцейських. Відповідно професійна готовність працівника патрульної поліції – це стан особистості, який дозволяє здійснювати службову діяльність на належному професійному рівні та інтегрує в собі низку компонентів (професійно-теоретичну, психологічну, фізичну, тактичну готовність та готовність до застосування вогнепальної зброї) зі спроможністю оперативно їх поєднувати, постійно оновлювати, накопичувати і розвивати.

Мета роботи. Визначити вплив системи поетапної підготовки на розвиненість показників когнітивного критерію професійної готовності майбутніх працівників патрульної поліції.

Методи дослідження: теоретичні (аналіз, синтез, класифікація, узагальнення, моделювання); емпіричні (тестування, бесіди з викладачами, інструкто-

рами й працівниками патрульної поліції, педагогічне спостереження, педагогічний експеримент.); методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчення нормативних документів, особливостей службової діяльності патрульної поліції, ґрунтовний аналіз ситуацій у яких працівники зазнавали труднощів слугували підставами для удосконалення освітнього процесу майбутніх працівників патрульної поліції та розроблення системи поетапної підготовки. Мета новітньої системи – формування професійної готовності слухачів до ефективного виконання службової діяльності та підтримання і удосконалення її під час служби в поліції. Новацією розробленої системи є: 1) цілеспрямований розвиток професійно важливих якостей (фізичних, психологічних, комунікативних); 2) застосування ситуаційних завдань під час опанування навчальних предметів професійно-практичної підготовки та під час занять у системі службової підготовки поліцейських; 3) використання варіативних ситуаційних задач під час проходження рольових ігор (сценаріїв). Зважаючи на те, що професійна готовність працівника патрульної поліції – це комплексна характеристика, об'єктивне оцінювання рівня її сформованості передбачає виокремлення низки критеріїв, які б якісно і кількісно їх характеризували. Системою поетапної підготовки передбачено оцінювання рівнів сформованості професійної готовності слухачів і працівників патрульної поліції за чотирма критеріями: мотиваційно-ціннісним, когнітивним, операційно-діяльнісним, особистісним. Кожен критерій оцінюється за рівнем розвиненості низки показників.

Вияв впливу запропонованих новацій на розвиненість показників когнітивного критерію професійної готовності майбутніх працівників патрульної поліції передбачав проведення педагогічного експерименту. Для цього створено експериментальну ЕГ ($n=31$) і контрольну групи КГ ($n=30$) зі слухачів курсу первинної професійної підготовки поліцейських центру первинної професійної підготовки «Академія поліції»

Національної академії внутрішніх справ. Педагогічний експеримент тривав упродовж опанування курсу спеціалізації (чотири місяці). Під час навчання осіб ЕГ реалізовувалися основні положення розробленої системи поетапної підготовки. Особи КГ навчалися відповідно до чинної професійної програми.

Виявлення рівня розвиненості когнітивного критерію професійної готовності передбачало визначення трьох показників: 1) «Знання законодавчого блоку»; 2) «Знання з тактичної підготовки»; 3) «Знання з вогневої підготовки». Рівень розвиненості цих показників визначався лише на формульованому етапі педагогічного експерименту. Це пов'язано з відсутністю в слухачів спеціальних професійних знань на початковому етапі педагогічного експерименту.

Розвиненість показника «Знання законодавчого блоку» визначено шляхом аналізу результатів комплексного екзамену, під час здачі якого слухачі вирішували тестові завдання зі спеціалізації (три блоки по 20 питань у кожному). Загалом слухачам необхідно було вирішити 60 тестових завдань. Тести були конфіденційні й містили перелік питань по загальноправових предметах (службове документування; порядок складання адміністративних матеріалів та оформленню дорожньо-транспортних пригод; правові підстави затримання). Правильна відповідь на кожне тестове завдання оцінювалася в один бал, неправильна – в нуль балів. При цьому мінімальний прохідний бал – 12 по кожному блоку питань. Для успішної здачі комплексного екзамену слухач повинен отримати

щонайменше 36 балів. Максимальна кількість балів – 60. Відповідно до цього нами було виокремлено рівні професійної готовності за цим показником: низькому рівню відповідав діапазон від 36 до 41 балів, задовільному від 42 до 47 балів, достатньому від 48 до 53 балів, високий рівень – від 54 до 60 балів.

Показник когнітивного критерію «Знання з тактичної підготовки» також визначався тестуванням. Тестові завдання розроблено відповідно до тематики навчального предмета «Тактична підготовка», що опановувався впродовж навчання на курсах первинної професійної підготовки поліцейських. Загальна кількість питань – 60. Кожна правильна відповідь оцінювалася в один бал, неправильна – в нуль балів. Рівні професійної готовності визначалися таким чином: низький рівень до 35 балів включно, задовільний від 36 до 42 балів, достатній від 43 до 51 балів, високий рівень – від 52 до 60 балів.

Визначення рівня розвиненості показника «Знання з вогневої підготовки» передбачало вирішення 60 тестових завдань, що містили три блоки: 1) правові підстави і порядок застосування (використання) вогнепальної зброї; 2) заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю; 3) матеріальна частина вогнепальної зброї. Критерії оцінювання аналогічні попередньому показнику.

Аналіз результатів визначення показника «Знання законодавчого блоку» дає підстави констатувати не значну різницю ($p > 0,05$) у підготовленості слухачів ЕГ і КГ (табл. 1).

Таблиця 1

Розвиненість показників когнітивного критерію в осіб ЕГ і КГ, бали

Показники	ЕГ (n=31)	КГ (n=30)	Рівень значущості	
	$X \pm m$	$X \pm m$	t	P
Знання законодавчого блоку	48,5±0,90	47,1±0,93	1,082	>0,05
Знання з тактичної підготовки	49,8±1,06	44,3±0,92	3,919	<0,05
Знання з вогневої підготовки	49,3±1,10	45,0±0,98	2,919	<0,05

Середній бал осіб ЕГ становив 48,5±0,90 бала із 60 можливих та відповідав достатньому рівню професійної готовності за когнітивним критерієм. У КГ цей показник зафіксований на рівні 47,1±0,93 бала і визначався як

задовільний. Аналіз відповідей дав можливість розподілити осіб ЕГ і КГ за рівнями професійної готовності відповідно до досліджуваного показника (табл. 2).

Рівні сформованості професійної готовності осіб ЕГ і КГ за показниками когнітивного критерію, %

Група	Рівні			
	низький	задовільний	достатній	високий
<i>«Знання законодавчого блоку»</i>				
ЕГ (n=31)	6,5	32,3	45,2	16,1
КГ (n=30)	13,3	30,0	40,0	16,7
<i>«Знання з тактичної підготовки»</i>				
ЕГ (n=31)	3,2	9,7	45,2	41,9
КГ (n=30)	6,7	33,3	46,7	13,3
<i>«Знання з вогневої підготовки»</i>				
ЕГ (n=31)	0	16,2	41,9	41,9
КГ (n=30)	3,3	30,0	46,7	20,0

Згідно табличних даних в ЕГ зафіксовано 6,5 % осіб із низьким рівнем професійної готовності, КГ – 13,3 %. Із задовільним – 32,3 % осіб в ЕГ і 30,0 % в КГ. Незначно відрізнялася кількість осіб із достатнім рівнем професійної готовності: 45,2 % в ЕГ та 40,0 % в КГ. Із високим рівнем 16,1 % в ЕГ і 16,7 % в КГ. Не суттєва різниця в розвиненості цього показника пояснюється перш за все тим, що запропонованою системою професійної підготовки передбачено більшою мірою опанування практичних знань, які необхідні для оперативного прийняття рішення стосовно застосування поліцейських заходів примусу в умовах службової діяльності та формування відповідних рухових умінь і навичок.

Математичне опрацювання результатів тестування показника когнітивного критерію *«Знання з тактичної підготовки»* наприкінці педагогічного експерименту засвідчило достовірну різницю у підготовленості осіб ЕГ і КГ ($p < 0,05$). Середній бал досліджуваного показника ЕГ на 5,5 бала перевищував представників КГ і становив $49,8 \pm 1,06$, КГ відповідно – $44,3 \pm 0,92$ (табл. 1). В обох групах рівень розвиненості показника оцінювався як достатній.

Аналіз індивідуальних відповідей дозволив розподілити піддослідних осіб за рівнями професійної готовності відповідно до досліджуваного показника (табл. 2). Згідно одержаних даних в ЕГ зафіксовано 3,2 % осіб із низьким рівнем професійної готовності, КГ – 6,7 %. Слухачів із задовільним рівнем в ЕГ виявлено 9,7 %. Майже в тричі більше (33,3 %) осіб із задовільним рівнем готовності в КГ. Осіб із достатнім рівнем професійної готовності на формуальному етапі експерименту в ЕГ виявлено

45,2 % в КГ – 46,7 %. В тричі різнилася кількість осіб із високим рівнем професійної готовності: ЕГ – 41,9 %, КГ – 13,3 %. Різниця в підготовленості пояснюється використанням в освітньому процесі слухачів ЕГ ситуаційних завдань, що сприяли якіснішому засвоєнню теоретичних знань з тактичної підготовки.

Показник когнітивного критерію *«Знання з вогневої підготовки»* на формуальному етапі експерименту також достовірно ($p < 0,05$) відрізнявся. Середній бал в осіб ЕГ становив $49,3 \pm 1,10$, КГ – $45,0 \pm 0,98$ бала (табл. 1). Відповідно до табличних даних (табл. 2) в ЕГ не виявлено осіб із низьким рівнем готовності, в КГ таких осіб – 3,3 %. Слухачів із задовільним рівнем в ЕГ – 16,2 %, КГ – 30,0 %. Осіб із достатнім рівнем в ЕГ виявлено 41,9 %, КГ – 46,7%. Осіб із високим рівнем готовності в ЕГ 41,9 %, в КГ – 20,0 % (табл. 2). Такі результати також підтверджують позитивний вплив ситуаційних завдань і варіативних ситуаційних задач на якість засвоєння слухачами професійно-теоретичних знань стосовно застосування поліцейських заходів примусу під час опанування навчальних предметів професійно-практичної підготовки.

Висновки. На підставі проведених досліджень встановлено вплив запропонованих новацій системи поетапної підготовки на розвиток показників когнітивного критерію професійної готовності майбутніх працівників патрульної поліції. Математичне опрацювання результатів тестування осіб ЕГ і КГ свідчить про достовірну різницю в розвиненості показників *«Знання з тактичної підготовки»*, *«Знання з вогневої підготовки»* ($p < 0,05$). Такі результати дають

підстави стверджувати про позитивний вплив застосованих новацій на розвиток показників когнітивного критерію професійної готовності майбутніх правоохоронців та ефективність системи поетапної підготовки.

Перспективи подальших досліджень. Передбачається визначення впливу системи поетапної підготовки на розвиненість показників операційно-діяльнісного критерію професійної готовності майбутніх працівників патрульної поліції.

Список бібліографічних посилань

1. Бондаренко В. В. Специфіка первинної професійної підготовки інспекторів патрульної поліції. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2017. Вип. 5 (87) 17. С. 16–21. URL : http://elibrary.kubg.edu.ua/20349/1/Y_Tupitsya_NCH_5_FZFFVS.pdf.
2. Бондаренко В. В. Службова підготовка як складова системи професійного навчання працівників Національної поліції України. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2017. Вип. 7(89) 17. С. 4–8. URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/20127/1/Bondarenko%20V.V..pdf>.
3. Бондаренко В. В. Теоретичні знання як складова підготовленості працівників міліції до ефективної діяльності в умовах протистояння із супротивником, озброєним холодною зброєю. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2014. Вип. 9 (50) 14. С. 24–28.
4. Бондаренко В. В. Ситуаційні моделі рухової та мотиваційної поведінки озброєного супротивника. *Юридична психологія та педагогіка*. 2013. № 2 (13). С. 217–226. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/4464/1/24.pdf>.
5. Бондаренко В. В., Пронтенко К. В., Пронтенко В. В., Михальчук Р. В. Особливості протистояння правопорушника й правоохоронця в різних умовах. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2013. № 1. С. 20–25. URL : <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-protivostoyaniya-pravonarushitelya-i-rabotnika-militsii-v-razlichnyh-usloviyah>.
6. Яворська Г. Х., Рудницький В. Є. Професійна готовність до дій в нетипових ситуаціях у працівників особового складу спеціального підрозділу ОВС України. *Наука і освіта*. 2013. № 1–2. С. 241–244.
7. Пліско В. І., Бондаренко В. В. Алгоритм дій майбутнього офіцера міліції в умовах зіткнення зі злочинцем, озброєним холодною зброєю. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2011. №2. С. 101–104. URL: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2011-02/11pvitcs.pdf>.
8. Бондаренко В. В. Формування готовності до професійної діяльності працівників підрозділів патрульної поліції. *Професійна освіта : методологія, теорія та технології*. 2017. С. 91–108.
9. Коваленко О. Е., Шматков Є. В., Брюханова Н. О., Корольова Н. В. Методика професійного навчання. Харків, 2008. 488 с.
10. Бондаренко В.В., Пронтенко К. В. Педагогічні умови застосування ситуаційних задач під час професійного навчання майбутніх працівників патрульної поліції. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. 2018. №1. С. 96–102. URL : http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusk_u/pedagogic/2018/ped_1_2018_.pdf
11. Пліско В. І., Носко М. О. Використання заходів фізичного впливу з тактичним осмисленням ситуацій відповідно до ступеня загрози : монографія. Чернівці, 2010. 284 с.
12. Козловська І. М. Теоретичні проблеми інтегрування у професійному навчанні. Педагогічна і психологічна наука в Україні. Збірник наукових праць. Т. 5 : Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2007. С. 138–146.
13. Пліско В. І. Шляхи вирішення проблеми готовності правоохоронців до виконання службових обов'язків під час припинення злочинів. *Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту*. 2004. № 21. С. 49–56.
14. Кисленко Д. П. Сутність професійної підготовки майбутніх фахівців з охоронної діяльності на сучасному етапі. *Вісник Черкаського університету*. 2017. Вип. 10. С. 58–62.

References

1. Bondarenko, V. V. (2017). Specyfika pervynnoyi profesijnoyi pidgotovky inspektoriv patrolnoyi policiyi. *Naukovyj chasopys Nacionalnogo pedagogichnogo universytetu imeni M. P. Dragomanova. Seriya № 15 : Naukovo-pedagogichni problemy fizychnoyi kultury (fizychna kultura i sport); (Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov Series № 15 : Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports))*, 5 (87), 16–21. Retrieved from http://elibrary.kubg.edu.ua/20349/1/Y_Tupitsya_NCH_5_FZFFVS.pdf. (in Ukr.).
2. Bondarenko, V. V. (2017). Sluzhbova pidgotovka yak skladova systemy profesijnogo navchannya pracivnykiv Nacionalnoyi policiyi Ukrainy. *Naukovyj chasopys Nacionalnogo pedagogichnogo universytetu imeni M.P. Dragomanova. Seriya № 15 : Naukovo-pedagogichni problemy fizychnoyi kultury (fizychna kultura i sport); (Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drhomanov Series № 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports))*, 7 (89), 17 4–8. Retrieved from : <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/20127/1/Bondarenko%20V.V..pdf>. (in Ukr.).
3. Bondarenko, V. V. (2014) Teoretychni znannya yak skladova pidgotovlenosti pracivnykiv militsiyi do efektyvnoyi diyalnosti v umovax protyborstva iz suprotivnykom, ozbrojenym holodnoyu zbroeyeu. *Naukovyj chasopys Nacionalnogo pedagogichnogo universytetu imeni M.P. Dragomanova. Seriya № 15 : Naukovo-pedagogichni problemy fizychnoyi kultury (fizychna kultura i sport); (Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drhomanov Series № 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports))*, 9 (50) 14, 24–28. (in Ukr.).
4. Bondarenko, V. V. (2013). Sytuacijni modeli ruhovoyi ta motyvacijnoyi povedinky ozbrojenogo suprotivnyka. *Yurydychna psyhologiya ta pedagogika; (Legal psychology and pedagog)*, 217–226. Retrieved from : <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/4464/1/24.pdf>. (in Ukr.).

5. Bondarenko, V. V., Prontenko, K. V., Prontenko, V. V., & Myxalchuk, R. V. (2013). Osoblyvosti protystoyannya pravoporushnyka j pravooxoroncya v riznyx umovax. *Pedagogika, psykholohiya ta medyko-biologichni problemy fizychnogo vyxovannya i sportu*; (Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports), 1, 20–25. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-protivostoyaniya-pravonarushitelya-i-rabotnika-militsii-v-razlichnyh-usloviyah>. (in Ukr.).
6. Yavorska, G. X., & Rudnyczkyj, V. Ye. (2013). Profesijna gotovnist do dij v netyповyx sytuacijax u pracivnykiv osobovogo skladu specialnogo pidrozdilu OVS Ukrainy. *Nauka i osvita*; (Science and education), 1–2. 241–244. (in Ukr.).
7. Plisko, V. I., & Bondarenko, V. V. (2011). Alorytm dij majbutnogo oficera miliciji v umovax zitknennya zi zlochyncem, ozbrojenym xolodnoyu zbrojeju. *Pedagogika, psykholohiya ta medyko-biologichni problemy fizychnogo vyxovannya i sportu*; (Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports), 2, 101–104. Retrieved from: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2011-02/11pvitcs.pdf>. (in Ukr.).
8. Bondarenko, V.V. (2017). Formuvannya gotovnosti do profesijnoyi diyalnosti pracivnykiv pidrozdiliv patrolnoyi policiji. *Profesijna osvita : metodologiya, teoriya ta texnologiji*; (Professional education: methodology, theory and technology), 91–108. – (in Ukr.).
9. Kovalenko, O. E., Shmatkov, Ye. V., Bryuxanova, N. O. & Korolova, N. V. (2008). Metodyka profesijnogo navchannya. Xarkiv, 488 p. (in Ukr.).
10. Bondarenko, V. V. & Prontenko, K. V. (2018). Pedagogichni umovy zastosuvannya situacijnyx zadach pid chas profesijnogo navchannya majbutnix pracivnykiv patrolnoyi policiji. *Naukovi zapysky Ternopil'skogo nacionalnogo pedagogichnogo unive-sytetu imeni Volodymyra Gnatyuka*; (Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk), 1, 96–102. Retrieved from http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusk_u/pedagogic/2018/ped_1_2018_.pdf. (in Ukr.).
11. Plisko, V. I. & Nosko, M. O. (2010). Vykorystannya zaxodiv fizychnogo vplyvu z taktichnym osmys-?ennyam situacij vidpovidno do stupenya zagrozy. Chernigiv, 284 p. (in Ukr.).
12. Kozlovska, I. M. (2007). Teoretychni problemy integruvannya u profesijnomu navchanni. *Pedagogichna i psykholohichna nauka v Ukraini : Neperervna profesijna osvita: teoriya i praktyka*; (Pedagogical and Psychological Science in Ukraine: Continuing Professional Education : Theory and? -ractice), 5, 138–146. (in Ukr.).
13. Plisko, V. I. (2004). Shlyaxy vyrishennya problemy gotovnosti pravooxoronciv do vykonannya sluzhbovix obovyazkiv pid chas prypynennya zlochyniv. *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu*; (Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports), 21, 49–56. (in Ukr.).
14. Kyslenko, D. P. (2017). Sutnist profesijnoyi pidhotovky maybutnikh fakhivtsiv z okhoronnoyi diyalnosti na suchasnomu etapi. *Visnyk Cherkaskoho universytetu*; (Cherkasy University Bulletin), 10. 58–62. (in Ukr.).

PLISKO Valerii,

Doctor in Pedagogy, Professor, National University T.H. Shevchenko «Chernihiv Collegium»

e-mail: pliskoej@ukr.net

BONDARENKO Valentyn,

PhD in Pedagogy, Associate Professor, National Academy of Internal Affairs

e-mail: guryavvb@ukr.net

INFLUENCE OF THE SYSTEM OF POST TRAINING ON THE DEVELOPMENT OF COGNITIVE CRITERION OF PROFESSIONAL READINESS OF FUTURE EMPLOYEES OF PATROL POLICE

Abstract. Introduction. A thorough analysis of the educational process of future law enforcement officers and situations that have arisen during the professional activity of the patrol police indicates a poor performance of the acquired professional knowledge. A significant amount of knowledge is inaccessible when situations arise with their instant use.

Purpose: to determine the influence of the system of phased training on the development of indicators of the cognitive criterion of professional readiness of future officers of the patrol police.

Methods: Theoretical (analysis, synthesis, classification, generalization, modeling); empirical (testing, interviews with teachers, instructors and police patrol staff, pedagogical observation, pedagogical experiment.); methods of mathematical statistics.

Results. The article analyzes the experimental verification of the impact of the proposed innovations of the phased training system on the dynamics of indicators of the cognitive criterion of professional readiness of future patrol police officers. The experiment was attended by undergraduates from the National Academy of Internal Affairs (n=61). Listeners of the control group (n=30) studied according to the current professional program, experimental group (n=31) – in accordance with the developed system of phased training, which was implemented due to the purposeful development of professionally important qualities (physical, psychological,

communicative); application of situational tasks during mastering of tactical and fire preparations; the use of variation situational tasks during the passing of role-playing games (scenarios). The mathematical analysis of the results of the testing of individuals of the experimental and the control group indicates a significant difference ($p < 0,05$) in the development of the indicators «Knowledge of tactical training», «Knowledge of fire training» but not a significant difference in the indicator «Knowledge of the legislative bloc» ($p > 0,05$).

Originality. For the first time situational tasks were used that are used in the educational process during vocational training of students and contribute to consolidating the acquired theoretical knowledge and the formation of practical skills and skills in the use of police coercion measures. The content of the variation situational tasks used during scripting is improved.

Conclusion. The results of the conducted research give grounds for confirming the positive impact of the proposed innovations of the phased training system on the development of indicators of the cognitive criterion of professional readiness of future patrol officers and the effectiveness of the system of phased training.

Keywords: cognitive criterion, professional readiness, professional training, patrol police.

Одержано редакцією 29.09.2018
Прийнято до публікації 07.10.2018